

עין משפט
נר מצוה

יח א מיי' פ"ג מהלכות
זכורות הלכה ו סג
עשין ריש טוש"ע י"ד סימן
שי סעיף ג:
יח ב ג מיי' פ"ו מהל'
סנהדרין הל' ג טוש"ע
ח"מ סי' כה סעיף ג:
ד [מיי' פ"ח מהל' שחיטה
הל' כה טוש"ע י"ד סי' מה
סעי' א]:

ב ה מ"י פ"ו מהל' סנהדרין
הלכה ב טוש"ע ח"מ סי'
כה סעיף ב:

בא ו' מ"י' פ"ג מהלכות
צבורות הלכה ז' סמג
עשין רי טו"ש"ע י"ד סימן
שיצ סעיף א':

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רביע וכו' אלא
תקנת חכמים בעלמא
הוא. ע"י צ"צ סג ע"צ מד"ה
חתמר:

שיטה מקובצת

[illegible]

(א) וכן בסנהדרין לג' ליחא
למיבות ר"ט ואולי דל"ל
למיבות ר' טרפון נמחק וע'
כמויות דף פד ע"ב.

רבינו גרשום

ששעין; מתייחן גמי דיקא
 קדיסין ר' מאיר. דקאמר
 הוהאל נשחט שלע ע"ה
 מומחה אסור א"ע. הדשט
 היום מוס קבוע; לאכויש
 סהדי. בנות דהשט לאחר
 מיתה מתיחזי מוס קבוע.
 ואחז סהדי ואמרי דרדיי כ'
 אדא גונא חזוינה קודם
 שנששחט; דאי אסור
 כדלויז מושני הוו סהדי
 שקרי ואסור הבכור; כן
 וארא. אלמדן; לימא נת
 חסמא כ' מאיר. לומר
 דא"ע ר' דמתיחזי אשחא אפלו
 שוטה מוס גמור אסור

רביע לדקה ומחצה לנסה. ואע"פ שפי' בקונטרס משום דהוי' ממון המוטל בספק שמה יתירו חכם על פ' מוס ושמה לא יתירו לאו משום דתיח' כסומכום ^{כאן} * אלא תקנת חכמים בעלמא הוא ואע"ג דלאיידי בכל מוס אפילו ידוע שיחירו מומחה על ידו מ"מ חשיב

ליה ספק קלת דשמא לא מוזיק ליה
 מומחה וגם לא פליג בין מוס יא ואי
 הוה מיירי הכ ברייתא דדוקין שבעין
 דוקא הוה ניחא טפי דה"נ קיימא לן
 כרבי יהודה כדפרישית ולדידיה אינו
 נקצר אלא דדוקין שבעין ועוד יש
 לפרש דהיינו טעמא דמשלם מחצה
 ששערו חכמים דאינו שוה יותר כ"ו
 שמומא בספק שעדיין לא הוה
 ובתורמה גמי אשכחן שאינו שוה אלא
 כמחצה של חולין כדאמרין בפרק אף
 על פי (כתובות דף נה.) כל מקום שהוזכר
 תורמה ומה לן כפלים בחולין ומיהו
 אלא דמי ממש לתורמה דאשכחן לזרים
 ואשכחן בטומאה אבל בזור יא^ט מומין
 שרי לגמרי ככזי וכאיל:

משורם גזירת מגדלי בהמה דקה.
פירוש שהחמירו עליהם
חכמים שלא לגדלם כי אם בחורשין
ויוך ליישוב ויש בה טורח גדול ואינו
שוה אלף רביע דהיינו מחלה פחות מן
ההקסא וגם קוטרתם פירש ק' מפני
טורחם וזה גורל לא אצל לא דקדק
ללייטצ לשון גזירה: דן את הדין ב'ו'.
בפ"ק דסנהדרין (דף ו') פריך מינה
לר' אבהו שאמר שנים שדנו אין דיניהן
דין ותימה מנא ליה דמיירי ביחיד אי
משום דקתני דן את הדין לשון יחיד
הא צריש אלו טריפות (חולין דף מ"ז):
קתני דן את הדין ולא מיירי ביחיד
כדקתני וכולן ראשין ליקח ויש לומר
דהתם קתני דומיא דעדים אצל מתני'
דהכא מיירי כולה ביחיד דקתני סיפא
ואם היה מומחה לציט דני כ' ומעשה
בז' טרפון כ' ורישא נמי מי שאינו
מומחה וראה את הצבור (נ):

לִימָא תַּנּוּן סַתְמָא כְּרִבִּי מֵאִד
 בּוֹ. מִימָה דְלֵא דִיִּיק יִיֵּא הֵכָּא
 מִרִּישָׁא דְמִי שְׁאִינוּ מוֹמַחָא וְרוּחָא
 אֵת הַכּוּר וְנִשְׁחַט עַל פִּי הָרִי זֶה
 יִקְרֹב וְיִשְׁלַם מִבִּיתוֹ דֵּהֲרֵאז' מֵה נֶפֶשׁ
 כְּרִבִּי מֵאִד אֲחֵי דְלֵאז' דִּינָא דְגֵרָמִי
 דְלֵא מְתוּקָמָא בְּנֵשָׁא וְנָתַן צִיד אֲחֵי
 נִשְׁחַט עַל פִּי קַתְנִי וְהַגְזוּל קָמָא
 (צ"ק דף ק.) לֵא מִשְׁכַּח הָסֵם מִשְׁנָה
 דְדֵאז' ר"מ דִּינָא דְגֵרָמִי אֲלֵא מְבִרִייתָא
 דְמַחֲלֵת הַכֶּסֶם וְהוּא לִיָּה לְאִתְּוִי
 מֵהָךְ וְהַגְזוּל בְּתֵרָא (שס דף קצ):
 גְּבִי הָהוּא לְאִתְּוִי אֲחֵי דְסִכְר
 לְמִיחִיבֵיהּ מִמַּתְנִיתִין דְדָן אֵת הָדִין
 וְקִדְמִי אֲחֵי לֵא מִיחִיבֵיהּ מֵה:
 תרי

.....

יְהוָה שֶׁכֵּן לְהוֹרֵת וְלִאֲמֹר

כח:

עד כמה פרק רביעי בכורות

הואיל דבמומין שצגון פליגי אלל דרוקין לא פליגי: הוואיל דלא משכח ביה ר' מאיר שום ריעושא קנסו דשחטו שלא על פי מומחה. ללא משכח ביה ר' מאיר שום ריעושא קנסו דשחטו שלא על פי מומחה ופי דרוקין שבעין הוה ליה דלמחני ר' מאיר אוסר הוואיל ומשחנין אלל ודאי ליכא ריעושא דבמומין

הגוף פליגי וקנסא קנים גזירה משום דוקין: דכולנו משפטנו. כל דוקין שבעין משפתין או דלמא דדוקין גופייהו איכא דמשתני ואיכא דלא משתני ומיניה ו' למומין שבגוף גזרינן אטו הקד דוקין משפתין: למאי נפקא מינה. הא אפילו איכא דלא משתני הואיל ולא קים לן הי מישתני והי לא מישתני כולהו אסירי אס נשחטו בלא מומחה: לאכחושי ספדי. אס שחטו בלא מומחה והשתא חזינא ליה קבוע וקיימי ספדי יא דלא נשתנה ומראה זה היה לו מחיים: שקיי נינהו. ואסור לדברי הכל: סמכין עליהו. ושרי לר' יהודה דלא קנים: ספספא כר' מאיר. דלמר לעיל (ע"פ) אחד זה ואחד זה אסור דקמין יקבר ואשכ' דהשתא מיתחמא קבוע: דלמא דדוקין שבעין. אמר יקבר לדברי הכל משפתין: כשהוא משפט.

לכסן נותן רביעי דמיו משום כבוד
בהמה דקה ולכבוד בהמה גסה חצי
דמיו. משום הכי משלם מחלה דמיון
המוטל כספק הוא לאיכא למימר
אפסדיה כוליה לא לא הוה שרי ליה
או הכי כי הוה מימיני ליה קמי מומחה
גמור ושרי ליה והוה אכיל ליה והשמא
צעי קבורה ואיכא למימר דלאו מידי
אפסדיה דלנלא לא הוה מומח
ומומחה גמור לא הוה שרי ליה
ושמא לא הוה נפיל ציה לעולם מוס
קצוב עד שימות: מ"ט. רביעי לדקה
ומחלה לגסה: גסה הפסידה מרובה.
לפיכך משלומין מרובין: לפוס פסידא
לישלם. לזה חצי דמיו מרובין ולזה
חצי דמיו מעוטין: משום גזירה
מגדלי בהמה דקה נגעו בה. משום
טורח מגדלי בהמה דקה שיש בה טורח
גדול לגדלה וזה שהסמיר הבכור הצילו
לכסן מטורח גדול דשמא אם הראשו
לאחר לא היה ממיר לו והיה לו עוד
טיפול מרובה עד שיפול בו מוס להכי
נגעו בו דלא משלם אלא רביעי. ל"א
מפני גזירה מגדלי בהמה דקה
שעוברין עד דצרי חכמים דתמן (ב"ק
דף עט:) אין מגדלין בהמה דקה
בא"י קנסוהו חכמים דלא לישקל אלא
ריבעא. ולא י"א מפי המורה: מתני'
ואם היה מומחה בצי"ד פטור. דלא
מני מימר ליה אמאי דיימת ליה הואיל
ולא צקי צדיני: גמ' ר"מ דאין דינא
דגרמי. צ"ק פסק הגדול ע"ס
(דף ק.) מחלמ"ס הכרם שנפרעה אומר
לו גדרו נמייחם הימנה ולא גדרה היה
זה קידש ומייב בחסריותו. י"ז גרמי
דגרס לאסור תבואתו של חצירו:
כאילא

וְזוֹ יָדוּ וּפְרָעוּ לְבַעַל דִּין: אֵלֶּה זֵכֶה אִם הַחַיִּיב הֵיכִי דָמִי. בָּעַל כְּרֹחַ
וְזוֹ לְמַלְאוֹ חַה פָּטַר אִם הַלוֹה וְנָטַל אִם הַמַּשְׁכָּח מִדֵּי הַמְלוֹה וְהַחַיִּיב
תָּה הֵן וְנָטַל שָׂרָךְ אֶחָד יוֹם וְנָגַע בָּהֶן כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵהָיֶה עוֹד סָפֵק בָּהֶן
לִיָּהֵן וְאִמָּר טְהוֹרוֹת וְנָטַל הוּא עֲמָמוֹ וְעִירְבָן עִם פִּירוּשֵׁי שֶׁל נֶאֱמָר
וְזוֹ מִרְבָּנָה שֶׁלֹּא שָׁמֶר. וְרָחַם שֶׁלֹּה: וְהַכִּיָּיִט רִ"ט לְנָגִיב. שֶׁשָּׁלוּ
וְהַחַיִּיב וְהַמְלוֹה מַעֲשִׂין מֵאֵד וּמוֹכְרִין אוֹתָם בְּיוֹקֵר וְרוֹצִין שֶׁלֹּא יִלְדוּ
הֵילָכַךְ לֹא טְרִיפָה הֵיא: הַלֵּכֶה חֲמוּרָד טְרָפוֹ. הַפְסָדָה חֲמוּרָד יוֹם
פְּטוּר לְטוֹעָה בְּדָבָר מִשָּׁה הוּא דֶּהֱנָן בָּחֵלוֹ טְרִיפּוֹת (חֲמוּרִין דף ק"ד).
יִכְיִין דֹּחַ קִימָא פָּרָה הוּא מִזֵּי לְמַיְהֵד בִּיה וְלִמְשַׁרְיָה אִישְׁתַּכַּח דִּמָּה
בְּיָדָא לְאִפְסָפִי: אִי נִמִּי בְּשִׁיקוֹל דַּעַם אִתְּמַר. דֹּחַיָּה הוּא קִימָא דִּמָּה
לְאִתְּמַר הֵילֵכְתָּ לֹא כִּמְר וְלֹא כִּמְר וְסוּגִיָּה דַּעֲלֵמָה כְּדֵי מַיְיִיב
שׁוּטֵינִן. לְמָא מִשּׁוֹס אֲגָרָא קִשְׂרִי לִיָּה: אֵלֶּה אִם כִּיָּה מוֹמַחָה

ליה. דפטור מלשלם משום דטועה בדבר משנה חוזר דתנן גיטלה האם שלה כשרה: אין שוחטין שכר שנוטל מתירו:

יס: לא בדוקין שבעין ודברי הכל. משום הכי יקבר דמשתנין: משלם רביע לדקה. ואית דאמרי יותר דהוי ממון מוטל בספק הואיל ואיכא דוקין דלא משתני. למ"ה ^(ב) ומחצה לגבוה משום

(א) נראה דל"ל ואית דאמרי דמשו"ה משלם מחצה לגסה משום דאמרינן וכו' ועי' צ"צ דף קמו ע"ב וצדצרי רבינו שם וצדצרי הרשב"ם צד"ה ושמן ול"ע.

מסורת הש"ס

(א) (ר"ה כ"ז), (ב) צ"ק, ק"ך
 סנהדרין ו' ג' (ג) (יגריס)
 הכ"ס לרביס', (ד) סנהדרין
 (ה) סנהדרין ו' ג' (ו) (ש)
 בית מנחם כך אומ' סנהדרין
 ג' ע"י חוס' לקח' מ' ד"ר
 (ז) (ח) (שאלמ')

(ט) סנהדרין ג'
 (י) סנהדרין ג' לימ' מיוס'
 רבי טרפוס ע"ש וס' במסנת'
 משפטיס', (י"א) (יב) (יג)
 גבי מחית' ל"ק, (ל) בנזומ'
 צ"ק, (י"ד) (י"ה) חוס' חולין
 מד' ד"ה וכן, (י"ז) ג"ל ע"י
 רובי צ"ק,

הגהות הב"ח

(א) במשנה רבי טרפון
פטר אתה שאתה מומחה
(ב) רש"י ד"ה דלולו וכו'
ומיהו במומין וכו'
דמשתנין:

מוסף רע"י

משהו קטן וההבנה שיש להם חשבון
(ב.ק.פ.) שהיה לו חשבון
לבעזם מן ההבנה וירדו מן
הכל אלה מהם כי פטורם מהם
ועל השבועה מיד התחלתו
ואחריהם ליום
(ב.ק.פ.ב.) שם
סדך. שנה לשלם לפנינו
הכל ספק דעתו
שנבחרו ואמר לו
שמתחם לו ועד עתה
שפסדו שלא היה עתה
דבר וכן לא יאכל סחורו
(סו.פ.ד.) שם
לדבריהם חשבון
(ב.ק.פ.ג.) שם
שירבעו. שם
פירחיו. שם
שעט ועבדן הם לא פירחיו
האם שאלו וזה לו שם
מנחה ששם ורובו
שעטו ששם ורובו
שם שאלה שם
(סו.פ.ה.) שם
בית חורין וקטן ששם
ושלפוסו ובע"מ ששם
שם ששם חורין
הרובו. ששם ששם
הרובו. אן חורין. פ. ש.
ששטות וכן ששם
ששטות מתקנות ששם.
ששטות ששם
הרובו ששם
לומר קרץ או לשטר
ששטות וששם
ששטות ששם

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]

מסורת הש"ס

א) נע"י ערוך ערך מרבנמא דלזית דגרבס מרבנמא, א) נלמנן לה, יומא עמא, א) נשירובין פג. ושי"ג, ד) גיטין נד, ע"ש, א) ומוכרין ז"ק, א) נלמא כן בסנהדרין ע"י רש"י מגילה ב, ד"ה סמיממאחא ואולי י"ל ר' נחמיה, א) נחמיות קא, א) א) נלמנן נא: חולין כט, א) ט) לשאר וסבלין ז"ק, א) ושי"י תוס' לעיל יא: ד"ה הרי תוס' כחכות כד, ד"ה שלי ותוס' סוכה לט: ד"ה גמא, א) נלמנקל ז"ק, א)

הגהות הב"ח

א) בבבבא זה הכלל כל השער: א) שי"י ד"ה ר' ינאי וכו' הא תסוד חשוד נטון:

לעזי רש"י

אנטריי"ל, שומן המעינים.

מוסף רש"י

במר דבנמא. בחילוף כנמא, ולי נלמא לשון פטורה הוא (חולין א, צד).

שיטה מקובצת

א) במר כנמא קנסיא: א) לרבא ואמרי לה רב ארא בר אבהא לרבא: א) ובאיסורא גופיה: א) במר כנמא: א) חומה חמירא עליה: א) המעשר כ"י מאי: א) פדיון, ס"א דתנא האחרון אחרון נתפס והפרי עצמו אסור חמירא עליה: א) זה וכו' כיון: א) נהי דאדרבנן חשוד: א) השביעית ועל המעשרות הא: א) חשוד אחרוייהו: א) ין במר כנמא: א) דעביד בה איסורא: א) חשוד חשוד: א) עון שזירה בשניהם הס"ד: א) תיתי לי שכר טוב וכו' ומדמגדף ליה בהאי מילתא שי"מ חמירא להו לי"א תיתי לי קללה אם אכלתי פירות שביעית כמותן: א) מפרשים להכי קרי ליה רי"ע: א) ימן במר פירולא דבב"ק: א) מן מעשרות כיון דבעו: א) כ"ב"מ שמוכרי מעשר כ"י דמיירי במוכר מעשר שני: א) דלא חושש לשאור וחבלין: א) סס בסתמא חשוד: א) קושיות מקשה ר"ת: א) חודש וישן: א) וי"ל דמשום כותי: א) סס מוה"ד דבאתריה דרבי יהודה: א) הדין נמי ממשר:

תרבא דאטמא. חלב הכליות שעל הירך: **צמר יא דקנמא**. צחוק חלב טהור הנקרא כנמא וצלע"ז אנטריי"ל כמו הדרא דכנמא דאמרינן בשחיטת חולין (דף מח:): **לעולם כרבי שמעון**. דלא קניס אלא צמידי דדמי לאיסורא ובאיסורא גופיה צמידי דעציד יא איסורא דהיינו אמוגזי: **גרו צאמוגזי**. גרויכים אחר אגוזים: **ומשגש לבני טנחים**. מטעה אותם בלגוזים ושוכרן: **לבני הטנחים** ומציאין לו החלב שגונבין אותו מאזניהן והוא מוכרו **צמר דכנמא: בתנאי' אינו חשוד על המעשרות**. ולוקמין ממנו תצואה בשאר שני שצוע ואין לריכים לעשר ודאי אלא דמאי. וטעמא דכולה מתני' מפרש בגמ': **גב' בני חומה**. דאינו יכול לאכול מעשר שני אלא לפניס מחומת ירושלים דכתבי' (דברים יד) ואכלת לפני ה' אלהיך וגו': **הטעמים**. דרבנן יניחו שיהא אדם אוכל חולין צטהרה: **הא חשוד**. על הטהרות חשוד על השביעית: **מסניסין**. דקמני אין חשוד כגון שראינוהו שנוהג דין מעשרות ושביעית צאינמא צמוך ציתו דליכא למימר לפניס הוא עושה כיון דצנינמא קא עציד: **רבי ינאי אמר**. צרייתא דדייקין מינה הא חשוד א) יין כגון דהוה חשוד אתרוייהו אשביעית ואטהרות וקביל אתרוייהו שזירה טו על שניהם: **וו דברי רבי עקיבא**. דחשוד על השביעית אינו חשוד על המעשר: **שביעים חמירא להו**. וכיון דחשוד אשביעית כ"ש אמעשרות: דהסא דהס קרי להצריס. צאתריה דרבי יהודה: **דיירא צר דיירא**. גר צן גיורת: **סיסי לי**. שכר טוב טו שלא אכלתי פירות שביעית כוותך. יא מפרשים יו רבי עקיבא סמיממאחא דאמרינן בסנהדרין צאלו הן המחנקין (דף פו), סתם משנה רבי מאיר סתם דרבי עקיבא רבי נתן^[א] וכולהו אליצא דרבי עקיבא ולאו מילתא היא דהא צנמא דוכמין אמרינן רבי מנחם סמיממאחא^[ב] רבי שמעון סמיממאחא^[א] אלא רוב משניות איכא בהש"ס סתומות אליצא דר' עקיבא: **חשוד**

על המעשר חשוד על השביעית ואחד הוי חשוד לכל התורה כולה רבי יונה ור' ירמיה תלמידי ר' זעירא ואמרי לה ר' יונה ור' זעירא תלמידי ר' יוחנן חד אמר אבל חכ"א חשוד על השביעית

עד כמה פרק רביעי בבורות

תרבא דאטמא במר דכנמא. כך גרים רצינו מס פירוש מר בחילוף של כנמא כמו צמר דשחוטא דצפרק גיד הנשה (חולין נז). וכמו צמר יאי דפרולא דצבא קמא (דף קיג:): **מעשרות יא** דבעי חומה חמיר ז"ה. מכלן מדקדק רצינו מס צכ"מ א שהזכיר מעשר אלא שביעית

הרבא דאטמא א^[ב] במר א דכנמא אקנסיה רבא לזבוגי אפי' אמוגזי אמר ליה רב פפא לרבא א כמאן כרבי יהודה אי כרבי יהודה אפי' מים ומלח נמי לעולם ר' שמעון ובאיסורא א דגופיה קנסינן ליה סתם דרדקי גרו באמוגזי ואזיל ומשבש לבני מבחי וגרי להו באמוגזי ומייתו ליה תרבא דאטמא ומוזבין ליה במר א דכנמא: **מתני'** דהחשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות החשוד על המעשרות אינו חשוד על השביעית יחשוד על זה ועל זה חשוד על המהרות ויש ישהוא חשוד על המהרות ואינו חשוד לא על זה ולא על זה יזה הכלל א^[ב] החשוד על דבר לא דנו ולא מעידו: **גמ'** מאי טעמא שביעית לא בעיא חומה ימעשר כיון דבעי חומה א חמיר ליה: החשוד על המעשר א: מאי טעמא מעשר אית ליה פדיון שביעית כיון דקא מיתסרא ליה ולית ליה פדיון א חמירא ליה: החשוד על זה ועל זה א: כיון דחשיד אדאורייתא כ"ש אדרבנן: ויש חשוד על המהרות: מאי טעמא נהי א אדרבנן חשיד אדאורייתא לא חשיד ורמינהי נאמן על המהרות נאמן על י שביעית הא חשיד חשיד א"ר אילעי מתני' כשראינוהו שנוהג בצינעא בתוך ביתו ר' ינאי ברבי ישמעאל אמר כגון דהוה חשיד יא לתרוייהו ואתא קמי רבנן וקביל אתרוייהו והדר איחשד אחד מינייהו דאמרינן ימינו דחשיד אהא חשיד נמי איידך אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן זו דברי ר' עקיבא סתיממאחא אבל חכמים אומרים יחשוד על השביעית חשוד על המעשר ימאן חכמים רבי יהודה דבאתריה דר' יהודה שביעית חמירא להו דההוא דהוה קרי ליה לחבריה א דיירא בר דיירתא א"ל תיתי לי דלא אכלי פירות שביעית כוותך איכא דאמרי אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן זו דברי ר' עקיבא סתיממאחא אבל חכמים אומרים חשוד חשוד חשוד רבי מאיר היא דאמר חשוד לדבר אחד הוי חשוד לכל התורה כולה רבי יונה ור' ירמיה תלמידי ר' זעירא ואמרי לה ר' יונה ור' זעירא תלמידי ר' יוחנן חד אמר אבל חכ"א חשוד על השביעית חשוד

והשתא לר' אליעזר דחשוד אטהרות דרבנן חשוד אשביעית כל שכן סתם עמי הארץ דכי היכי דחשידי אדמאי דלזוריתא חשידי נמי אשביעית ודוחק להעמיד סתם עם הארץ צכ"מ דלא חשיד אשביעית כשראינוהו נוהג צנינמא צמוך ציתו ועוד קשיא מהא דתנן צמס' דמאי (פ"ג מ"ד) ומייתין לה נמי בהניזקין (גיטין א): המוליד חטין לטוען כותי או לטוען ע"ה אינו חושש לא משום מעשר ולא משום שביעית משמע דסתם עמי הארץ חשידי אשביעית וי"ל יא משום כותי נקט שביעית אי נמי צודאי חשוד איירי וכן היאא דהלוקח לולב מחצירו צשביעית דקאמר עלה צפ' לולב הגזול (סוכה לט). דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעס הארץ וכן הא דמייתי פרק קמא דחולין (דף ו). הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה לצלל אינו חושש לשאר ולתבלין שבה לא משום שביעית ולא משום מעשר ואם אמר עשה לי משליכי חושש כ' כל הני מיירי צודאי חשוד וא"ת היכי מוכח מינה צחולין דגורו על תערובות דמאי דלמא חשוד גרע מסתם עם הארץ לגבי מעשר ראשון כדמוכח צשיליה הנוקין (גיטין א). לאציי וי"ל דלריצא פריך דלא חמיר ליה^[א]: יא **באתריה** דרבי יהודה חמירא זאהו שביעית. ולכן חשוד אמעשר ומימה דהא צפ"ק דשצת (דף י:)^[א] אמרינן דצתרומה כיון דאפשר למיעצד כדשמואל דחטה אחת פוטרת את הכרי לא חשידי והכי נמי גבי מעשר שני לא הוה לן למיחשדיה כיון דאפשר למעמד כדשמואל דהקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל דהוא הדין יא מעשר שני וצשאלמות דרצ אחאי הוא צדיקא על כרס רצעי שמחללין אותו על דצר מועט ומעשר שני ונטע רצעי דין אחד להס צכ"מ דקדש קדש גמרינן להו מהדדי כלאיתא צפרק שני דקדושין (דף נד): ואפי' לכתחלה מסתצר דשרי כמו גבי הקדש צמסכת ערכין (דף כט). דשרי צומן הוה גבי ההוא צגברא דאחרימיניהו לנכסיה והא דמוקי צפרק התקבל^[א] (גיטין דף סה). היאא דכילד מערימיין על מעשר שני צמעשר צומן הוה דרבנן היה יכול להקשות צומן הוה מאי הערמה צריך לפטור מחומש והלא יכול לחלל לשוה מנה על שוה פרוטה אלא מסלק ליה צפירכא אחרימי ואמא העצריה צומן הוה מי איכא וכן מעשים בכל יום שאנו מחללין כרס רצעי שוה מנה על שוה פרוטה וי"ל דלא דמי מעשר לתרומה דפעמים שאין לו פרוטה מזומנת לחלל עליה וגם אין לו כי אם מעט מעשר כנגד שוה פרוטה ואינו רואה ליתן פרוטה כנגדו:

וחכמים

עד כמה פרק רביעי בבורות

ל

עין משפט
נר מצוה

א [טוש"ע יו"ד סי' קיט סעי' ד:]:
לה ב מיי פ"ח מהל' שמיטה ויוצל הלכה טו:

ג [מיי פ"י מהל' משבג ומושב הל' יא]:
לו ד מיי פ"ח מהל' שמיטה הלכה טו:
לו ה מיי שם הל' ח פ"י"ב מהל' מעשר הלכה ח וברצ"ג נלמנן על אחרים:
לח ו מיי פ"ח מהל' שמיטה ויוצל הל' טו פ"ב מהלכות מעשר שני הלכה א:

ז [טוש"ע י"ד סי' קיט סעיף ו:]:
ח [טוש"ע שם סעי' ה:]:

רבינו גרשום

דשמן חיוב בתרומה: דהוי מוכין תרבא במרבנמא. א) והיה אחד שהוא טהור של הדורא דכנמא דכנמא טהור כמו דכי ואמר לן רבי דאמר בשמיה דרבי יצחק האורליני ז"ל דהוא אמר דאקשתא ואייתרא דקאמר בשחיטת חולין בחלב זה קיבה הוו אכל הדורא דכנמא כוליה טהור: כמאן כ' יהודה. דקניס הכל: אי הכי אפילו מים ומלח נמי. ליקניסיה מיט' לא קנסיא אלא אמוגזי: לעולם כרבי שמעון. דאמר כל שיש בו זיקה והאי וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמני גבי טומאה וטהרה עם הארץ סתם וגבי שביעית קמני החשודה משמע דסתם עמי הארץ חשידי אטהרות ולא חשידי אשביעית ומימה מהא דשרי לצור ולטחון גבי עם הארץ דחשיד אטומאה וטהרה ולא אסרינן מטעם שביעית אין לדקדק כלום דלמלא צבאר שני שצוה איירי היאא ולא צשביעית או דה"נ איירי צפירות הידועים שהס ממוקנים לריצא דלית ליה שיגוייא דאציי דרוב עמי הארץ מעשרין ועוד קשיא מכלא לפירוש ר"ת דמפרש צפ"צ דכחכות (דף נד). גבי שלי חדש ושל חכרי יאן דסתם עם הארץ אע"ג דחשידי אדמאי לא חשידי אשביעית וסותר פירוש רצינו שמואל דמפרש דחדש וישן דנקט משום שביעית וכי משני הסם רוב עמי הארץ מעשרין רואה לומר דהוא הדין צשביעית וכמה קושיות יא דמקשה רצינו מס על פי' רצינו שמואל כמו שפירש כחכותות דתני חשוד על השביעית דתני חשוד על המעשרות רי"ע היא: ובאתריה דר' יהודה שביעית חמירא. ומדחשידי על החמור

א) היה מוכר חלב של ירך והיה אומר שהוא טהור כלי' וכיה צניזין ערך מרבנמא ע"ש.